

Kwaliteitszorg

De kwaliteit van het onderwijs staat de laatste jaren volop in de belangstelling. In de kwaliteitswet (maart 1998) en de Wet op het Onderwijstoezicht (voorjaar 2002) zijn de eisen waaraan scholen in het kader van de kwaliteitsbewaking moeten voldoen, vastgelegd. Centraal in de laatstgenoemde wet staat de verhouding tussen eigen verantwoordelijkheid van scholen met betrekking tot kwaliteitszorg en de rol van de Onderwijsinspectie. De Nieuwe Veste heeft aan de eigen verantwoordelijkheid invulling gegeven in een kwaliteitsbeleidsplan waarin de doelstellingen van het kwaliteitsbeleid en de daaruit voortvloeiende activiteiten zijn vastgelegd.

Doelstellingen

Het kwaliteitsbeleidsplan heeft tot doel de beleidscyclus vanuit het gezichtspunt van kwaliteitszorg te ondersteunen. Daartoe worden de volgende activiteiten voorgesteld:

- regelmatig nagaan waarin de kwaliteit van de school gelegen is *doen we de goede dingen?*
- systematisch nagaan of de nagestreefde kwaliteit gerealiseerd wordt *doen we de dingen goed?*
- bepalen hoe de kwaliteit zichtbaar wordt gemaakt *hoe meten we wat we willen weten?*
- het beeld door anderen laten toetsen *vinden anderen dat ook?*
- bepalen wat de consequenties zijn van de uitkomsten van onderzoeken *wat doen we met de verkregen informatie?*

Relatie met inspectie

Met het kwaliteitsbeleidsplan sluiten we als school aan bij de landelijke tendens dat scholen zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen kwaliteit en kwaliteitszorg. Het plan heeft een hoog ambitieniveau en de school creëert daarmee een gedegen systeem van kwaliteitszorg waarbij de elementen kwaliteitsbepaling, kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering aan bod komen. Wanneer het plan in zijn volle omvang wordt uitgevoerd, kan de inspectie inderdaad volstaan met het uitvoeren van 'proportioneel toezicht' dat wil zeggen het inspectietoezicht zal bestaan uit het verifiëren en valideren van de zelfevaluatie van de school en het mede op basis daarvan een uitspraak doen over de kwaliteit van de school.

Kwaliteitszorg voor wie en door wie? - Betrokkenen

De kwaliteit van de school wordt bepaald door iedereen die in meer of mindere mate bij de school betrokken is. Kwaliteit komt in eerste instantie ten goede aan de leerlingen, aan hun onderwijsproces en aan de resultaten daarvan 'leren is doel, onderwijzen het middel'. Als het gaat om het meten en vaststellen van kwaliteit vormen de leerlingen dan ook een belangrijke bron van informatie. Desondanks nemen alle bij de school betrokken partijen deel aan de dialoog waarin de kwaliteit bepaald en bewaakt wordt. Vandaar dat de belangrijkste interne betrokkenen en hun rol en verantwoordelijkheid in het systeem van kwaliteitszorg omschreven worden.

Bestuur

Het is de verantwoordelijkheid van een toetsend bestuur ervoor te zorgen dat de school over een deugdelijk systeem van kwaliteitszorg beschikt en erop toe te zien dat dit naar behoren wordt uitgevoerd.

Schoolleiding

De schoolleiding is verantwoordelijk voor de opzet en de uitvoering van het kwaliteitsbeleid. Zij stimuleert het kwaliteitsdenken in de school en vervult een voorbeeldfunctie op het punt van zelfevaluatie. Zelfevaluatie vormt de basis voor een lerende organisatie.

Leerlingen

Het primaire proces in de school is het leerproces dat leerlingen doormaken. De kwaliteit van de school komt vooral tot uiting in de kwaliteit van het leren door de leerlingen. Centraal in de kwaliteitszorg staat daarom de vraag aan leerlingen: Wat heb je geleerd en in hoeverre heeft de school daar een bijdrage aan geleverd? Zelfevaluatie betekent voor leerlingen enerzijds reflectie op het eigen leren, anderzijds feedback geven aan degenen die geacht worden hen bij het leren te ondersteunen. De leerlingen vervullen deze rol door deelname aan overleg over de kwaliteit van de school (leerlingenraad, klankbordgroepen) en door het invullen van vragenlijsten.

Personeelsleden

Personeelsleden en met name docenten zijn bij uitstek degenen die een oordeel kunnen geven over de kwaliteit van leren en onderwijzen. Ook hier is de basis gelegen in het kritisch kijken naar het eigen handelen en de effecten daarvan. Uitvoering hiervan vindt plaats door middel van de beoordelingscyclus: doelstellingengesprek - functioneringsgesprek - beoordelingsgesprek, 360 graden feedback, intervisie, collegiale consultatie. Een belangrijk instrument voor feedback zijn regelmatige leerlingenenquêtes over docentengedrag. Daarnaast bepalen personeelsleden mede de ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs door scholing, deelname aan studiedagen, deelname aan het overleg in platforms, en het meewerken aan onderzoeken.

Ouders

Ouders leveren een bijdrage aan het kwaliteitsbeleid door hun deelname aan het georganiseerd overleg (via ouderraad, MR, klasse-ouders, klankbordgroepen) door hun deelname aan thema-avonden over de kwaliteit van de school en door het geven van feedback aan de school. Om dit laatste vorm te geven wordt eenmaal per drie jaar een enquête afgenomen onder een representatieve groep ouders. In overeenkomst met de kern van de Wet op het Onderwijs-toezicht (WOT) legt de school verantwoording af aan de ouders door de dialoog aan te gaan over de kwaliteit van de school en het onderwijs.

Basisonderwijs, vervolgonderwijs, bedrijfsleven

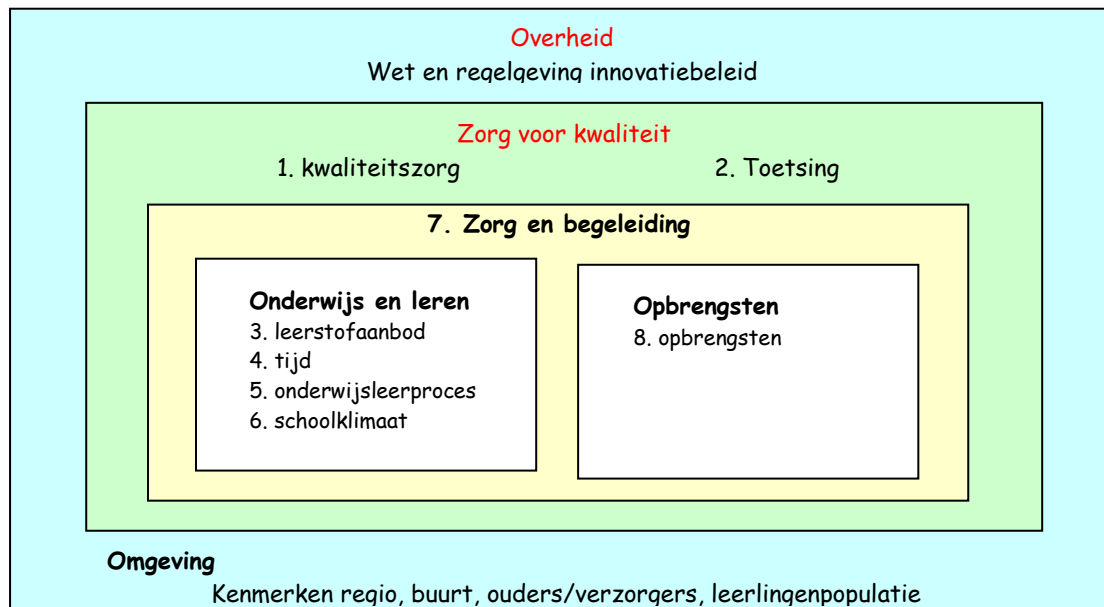
Basisonderwijs enerzijds en vervolgonderwijs en bedrijfsleven anderzijds vervullen naar het voortgezet onderwijs de rol van respectievelijk 'leverancier' en 'afnemer'. Door regelmatige contacten, zowel van formele als van informele aard, dient de school op de hoogte te blijven van de mogelijkheden en wensen van deze relaties en, zo mogelijk, de eigen kwaliteit daarop af te stemmen. Indien nodig kunnen basisonderwijs, vervolgonderwijs en bedrijfsleven bevroegd worden, om zo feedback te verkrijgen op de door de school geleverde kwaliteit.

Systeem van kwaliteitszorg

Een systeem van kwaliteitszorg is geen doel op zich. Integendeel: het systeem is slechts een middel om een doel (de borging en verhoging van de kwaliteit) te bereiken. Kwaliteitsbeleid dient onderdeel te zijn van het totale beleid. Er is sprake van *integrale* kwaliteitszorg als in het

kwaliteitsbeleid de samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen zichtbaar wordt gemaakt. Om dit duidelijk te maken kiezen veel scholen ervoor om het zogenaamde INK-model te hanteren. Om een bepaalde prioritering aan te brengen bij het opzetten van het kwaliteitsbeleid starten wij bewust bij het primaire proces, het verzorgen van onderwijs en controle van de kwaliteit van dit proces. Daarom kiest De Nieuwe Veste op dit moment niet voor het INK-model, maar voor het toetsingskader van de inspectie waarbij wij ons realiseren dat bepaalde elementen (financiële aspecten en personeelsbeleid) hierin niet of nauwelijks aan de orde komen.

De inspectie onderzoekt dit aan de hand van acht kwaliteitsindicatoren. (zie onderstaand overzicht). De centrale vraag daarbij is: *hoe is de kwaliteit van het onderwijs?*

Uiteindelijk is de meest wezenlijke vraag: wat gebeurt er met de aldus verkregen kennis, met andere woorden; hoe is de feedback op organisatie en resultaten georganiseerd?

Het antwoord op deze vragen is: door in beleidsdocumenten zaken vast te leggen, door het gebruik van instrumenten om zowel organisatie als resultaten te meten en de kwaliteit van het onderwijs te borgen en te verhogen.